

Programma 3 Water en bodem

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Het programma ligt deels op koers. Als provincie hebben we wettelijke taken om te komen tot een klimaatrobuust water- en bodemsysteem. We werken aan schoon, voldoende en veilig water, een schone en vitale bodem en aan klimaatadaptatie. De opgaven zijn groot en urgent: de huidige toestand van water en bodem in Brabant is op veel plekken onvoldoende en er wordt niet voldaan aan de wettelijke doelen (Europese Kaderrichtlijn water – KRW) voor waterkwaliteit en tegengaan van verdroging. Veel natuurgebieden in Brabant zijn daarbij structureel verdroogd.

De KRW is daarbij niet vrijblijvend: uiterlijk eind 2027 moeten alle wateren in een goede toestand zijn. In diverse projecten - beek- en kreekherstel, hydrologische maatregelen voor Natura2000 en natte natuurparels – wordt gewerkt aan het behalen van de KRW-doelen. Meerdere projecten starten of komen in afronding zoals project Vloeiweide Breda, Kleine Beerze, de Raam en Reusel-de Mierden. Klimaatverandering wordt steeds actueler, zoals ook blijkt uit de afgelopen jaren met extreme wateroverlast (2016, 2021) en langdurige perioden van droogte en warmterecords (2014, 2018, 2019, 2020). En ook in 2022 en 2023 zagen we hittegolven en extreme droogte in Europa vroeg in het jaar, gevolgd door piekbuien met veel wateroverlast (zie ook de Klimaatverhalen op www.klimaatadaptatiebrabant.nl). In oktober 2023 verschijnen de nieuwe klimaatscenario's van het KNMI.

In 2023 zijn we gestart met de uitvoering van het project BodemUP 2.0 om de bodemvitaliteit te versterken. Met BodemUP 2.0 worden de komende jaren 2200 Brabantse boeren begeleid bij het nemen van maatregelen om de bodem- en waterkwaliteit en het productievermogen te verbeteren. Een belangrijk instrument binnen de BodemUP is het BedrijfsBodemWaterPlan (BBWP). Dit is een digitale tool die op perceelniveau de meest effectieve maatregelen aangeeft. Daarnaast is het Netwerk Vitale Bodem Brabant gelanceerd. Via dit netwerk delen en ontwikkelen we kennis. Partners hierin zijn kennisinstellingen, bedrijfsleven, overheden en ZLTO.

Naast verdere uitvoering van het RWP staat 2023 in het teken van beoordeling en implementatie van aanvullend beleid, onder meer het rijksbeleid 'Water en Bodem Sturend'. Naar verwachting is hiervoor een beleidsaanvulling van het provinciale RWP 2022-2027 nodig. Daarnaast wordt verdere invulling gegeven aan de onderdelen water en bodem in de ruimtelijke puzzel van Brabant en het Brabants Programma Landelijk gebied (BPLG), waarvoor in juli 2023 aan LNV een aanbiedingspakket is aangeboden.

De afgelopen maanden hebben het beeld bevestigd dat de in het RWP vastgestelde opgave voor water en bodem, het beschikbare budget van het RWP overstijgt (zoals reeds als risico gemeld bij de Visie Klimaatadaptatie en Statenvoorstel RWP), waarbij we tevens een druk op het budget zien vanuit uitvoeringsrisico's op diverse terreinen. We kijken naar een aanscherping van dit beeld en zoeken tegelijkertijd naar aanvullende financiering zoals vanuit het Transitiefonds landelijk gebied en natuur.

Wat willen we bereiken?

Voldoende Water

Omschrijving (toelichting)

Niet te weinig diep en ondiep grondwater en oppervlaktewater met optimale zoetwaterbeschikbaarheid en waterverdeling in geval van extreme droogte, en niet te veel oppervlaktewater, om ernstige regionale wateroverlast zo veel mogelijk te voorkomen.

Indicatoren:

- De grondwatervoorraad is op orde en stabiel op termijn: Grondwaterstand en stijghoogte in de grondwaterlichamen voldoet aan de norm (uiterlijk 2027 moeten beide grondwaterlichamen voldoen, 1 voldoet momenteel niet).

- Voldoende grondwater voor de natuur: Areaal natte natuurparels dat niet langer verdroogd is (uiterlijk 2027 is 12.000 ha NNP niet langer verdroogd).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bovenstaande indicatoren vergen een langetermijn aanpak en medewerking van veel partijen. We moeten meer inzet plegen om bovenstaande indicatoren tijdig te halen. Daarom hebben we in 2021 nadere afspraken gemaakt met onze waterpartners in het Grondwaterconvenant 2021-2027, de concept Droogteagenda Grondwaterconvenant 2021-2027, de Droogteagenda 2023 en de Maatwerkovereenkomsten met de waterschappen (MOKs). Daarnaast is Gedeputeerde Staten met Brabant Water een nieuwe bestuursovereenkomst 2023-2030 aangegaan voor een duurzame drinkwatervoorziening in de toekomst. Waarbij ook afspraken richting de industrie zijn opgenomen. De waterschappen hebben aanvragen ingediend op basis van de Bijdrageregeling Water en Bodem, waarmee middelen naar de waterschappen gaan voor projecten gericht op verdrogingsbestrijding ten behoeve van de natte natuurparels.

Wat gaan we daarvoor doen?

Grondwaterontrekkingen

Indicator	2023	2024	2025	2026
Omvang vergunde grondwateronttrekkingen in mln. kubieke meter	285	(*)	(*)	(*)

(*) afhankelijk van de ontwikkelingen, de streefwaarde geeft nu de totale vergunde omvang aan van drinkwaterbedrijven en industrie weer, van de vergunningen waar de provincie bevoegd gezag voor is.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Verminderen van de grondwateronttrekkingen vragen een lange termijn aanpak. In de concept Droogteagenda zijn doelstellingen t.a.v. de gewenste reductie van onttrekkingen met o.a. de drinkwaterbedrijven en de grote industrie afgesproken. De basis voor de uitgangspunten in de concept Droogteagenda zijn de afspraken uit het Grondwaterconvenant en adviezen uit het adviesrapport ‘Zonder water geen later’ van de onafhankelijke droogtecommissie voor Brabant.

Verdrogingsaanpak natte natuurparels

In 2023 zetten we vol in op projecten uit de maatwerkovereenkomsten met de waterschappen om de KRW-opgave te behalen.

Indicator	2023	2024	2025	2026
Hectares binnen natte natuurparel waarin maatregelen voor het vasthouden van water zijn getroffen (cumulatief)	300	3.500	6.500	8.000

Hectares buiten natte natuurparel waar maatregelen voor het vasthouden van water zijn getroffen (cumulatief)

300	7.000	13.000	18.000
-----	-------	--------	--------

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De uitvoering van de verdrogingsopgave binnen en buiten de Natte Natuurparels (NNP) betreffen complexe gebiedsprocessen die van de gebiedspartners meer voorbereiding vergen dan gedacht. Daarbij vormt het beschikbaar krijgen van grond het grootste knelpunt voor de uitvoeringpartners. Het behalen van de streefwaarden over de periode 2023-2026 is onzeker.

Wat willen we bereiken?

Schoon Water

Omschrijving (toelichting)

Schoon grond- en oppervlaktewater voor onze volksgezondheid en natuur, conform de normen van de Kaderrichtlijn Water; het voorkomen van verontreiniging en het beschermen van diepe grondwatervoorraden.

Indicatoren:

Basis op orde: alle oppervlaktewateren en het grondwater voldoen aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water in 2027. (bevat verplichte indicator BBV: % van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit)

- Alle fysische, biologische en chemische parameters zijn op orde voor zowel de KRW-oppervlaktewateren als de overige oppervlaktewateren.
- Het grondwaterlichaam verkeert in een goede chemische (grondwater)toestand;
- Er vindt geen trendmatige achteruitgang van de (grond)- waterkwaliteit plaats

Verminderde inbreng stoffen:

- De inbreng van antropogene stoffen en stoffen die expliciet in de KRW genoemd zijn wordt voorkomen en beperkt. Dit geldt voor alle gevaarlijke stoffen, ook als er momenteel nog geen waternormen voor zijn, zoals voor PFAS, bestrijdingsmiddelen, medicijnresten en plastics.

Grondwater voor menselijke consumptie is blijvend beschermd:

- Bronnen openbare drinkwaterwinningen zijn op orde.

Deze indicatoren dragen bij aan de provinciale doelstelling om ‘3 gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander’.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De waterkwaliteit voldoet niet overal aan de wettelijke eisen. Dit komt mede doordat het in uitvoering krijgen van oppervlaktewaterprojecten door de gebiedspartners meer tijd vergt dan voorzien, en het effect van maatregelen in grondwaterbeschermingsgebieden door de complexiteit van het bodem- en watersysteem pas met enkele jaren vertraging zichtbaar is (mede door nalevering van vervuiling). Daarnaast verhinderen externe factoren het behalen van de provinciale doelstellingen, zoals vervuiling vanuit

Vlaanderen, effecten van klimaatverandering en niet-optimaal werkende wetgeving zoals mestbeleid vanuit de Rijksoverheid.

In het kader van ‘drie gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander’ constateren we dat schoon drinkwater een essentiële basis vormt voor een gezond leven en hanteren we als gezondheidsindicator het “Aantal van 8 meest met nitraat vervuilde grondwaterbeschermingsgebieden die moeten voldoen aan de norm (van 50 milligram nitraat/liter) in 2025”.

Wat gaan we daarvoor doen?

Schoon grondwater

Indicator	2023	2024	2025	2026
Percentage landbouwgrond dat deelneemt aan 7e NAP in de 8 met nitraat meest vervuilde grondwaterbeschermingsgebieden (*)	65%	70%	80%	80%
Aantal van de 8 met nitraat meest vervuilde grondwaterbeschermingsgebieden dat voldoet aan de norm (van 50 milligram nitraat/liter) in 2025	6	6	8	8
Percentage deelnemers aan Schoon Water voor Brabant 2022-2026 in de 11 meest kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden (blijvende inspanning nodig)	80%	80%	80%	80%

(*) Het 7e NAP heeft een looptijd tot en met 2025.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Schoon oppervlaktewater

In 2023 zetten we vol in op projecten uit de maatwerkovereenkomsten met de waterschappen om de KRW-opgave te behalen.

Indicator	2023	2024	2025	2026
Aantal kilometers (cumulatief) herstelde beken en kreken en Natuurvriendelijke oevers (Kaderrichtlijn Water doelstelling 610 km in 2027)	45	300	400	410
Aantal (cumulatief) opgeloste vismigratieknelpunten (KRW-doelstelling 232 stuks in 2027)	34	125	150	155

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De uitvoering van beek- en kreekherstel, natuurvriendelijke oevers en vismigratieknelpunten betreffen complexe gebiedsprocessen die van de gebiedspartners meer voorbereiding vergen dan gedacht. Daarbij vormt het beschikbaar krijgen van grond het grootste knelpunt voor de uitvoeringpartners. Het behalen van de streefwaarden over de periode 2023-2026 is onzeker.

Wat willen we bereiken?

Veilig Water

Omschrijving (toelichting)

Veiligheid tegen hoogwater in het hoofdwatersysteem en het regionaal watersysteem.

Indicatoren:

Brabant is beschermd tegen overstromingen en biedt Ruimte voor de rivier:

- Het percentage rivierenlandschap waar sprake is van sterke dijken in combinatie met een uitbreiding van de afvoercapaciteit.
- De regionale keringen zijn veilig. (100% voldoet aan de norm).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De rivierverruimingsprojecten en de verbetering van de primaire waterkeringen gebeurt door de gezamenlijk partners via een gebiedsgerichte aanpak. De verbetering van de regionale keringen verloopt volgens planning. In 2022 zijn we gestart met een analyse van de impact van de Kamerbrief over “Water en Bodem sturend” en het nieuwe programma Integraal Riviermanagement (IRM) ten aanzien van reservering van zonodig extra ruimte binnen- en buitendijks voor toekomstige rivierverruiming en dijkverbeteringen en mogelijke nieuwe projecten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toezicht op uitvoering verbeterplannen waterschappen

Indicator	2023	2024	2025	2026
Km te herstellen regionale keringen?door het waterschap: i.h.k.v. provinciale toezicht op uitvoering verbeterplannen waterschappen				
• Brabantse Delta	21,4			3,4 (***)
• Aa en Maas (*)				
• De Dommel (*)				
• Rivierenland			(**)	

(*) aan de hand van laatste toetsing spelen er bij deze waterschappen geen verbeteropgaven (alleen beheer en onderhoud). De volgende toetsingscyclus is niet voor eind 2026 gepland.

(**) nader te bepalen: in 2024 worden de keringen langs de Afgedamde Maas getoetst, voornamelijk op piping. Daarna pas inzicht in mogelijke verbeteropgave.

(***) aanvullende opgave bovenop de bestaande dijken ten aanzien van nieuwe dijk voor waterbergingsgebied met natuurontwikkeling langs de Mark.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uitvoeren Deltaprogramma Maas

Indicator	2023	2024	2025	2026
<i>Voortgang rivierverruimingsprojecten (MIRT fase)</i>				
• Meanderende Maas	Planuitwerking	Realisatie	Realisatie	Realisatie t/m 2028
• Oeffelt	Planuitwerking	Realisatie	Realisatie	Realisatie t/m 2027
• IRM pilot Hoogwater 's-Hertogenbosch / Crèvecoeur	Vervolg-afspraken	Vervolg-afspraken in combinatie met aanpak in regionaal watersysteem		
• Verlengde brug Veerweg Alphen	Realisatie	Afronding		

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De lopende rivierverruimingsprojecten die binnen Brabant zijn gelegen zijn 'Ruimte voor de Maas bij Oeffelt' en 'Meanderende Maas' (incl. de dijkversterking Ravenstein-Lith). Beide projecten zijn in de planuitwerkingsfase. Bij project 'Oeffelt' spelen belemmeringen ten aanzien van stikstof, gestegen kosten (inflatie) en het toekomstig eigenaarschap van het nieuwe brugdeel (dat nodig is over de te creëren doorstroomopening in het landhoofd van de aanbrug N264 van Oeffelt naar Gennepe).

Ruimtelijke inbedding en goedkeuringsbevoegdheid GS bij versterking van primaire dijken

Indicator	2023	2024	2025	2026
-----------	------	------	------	------

• Ravenstein-Lith (onderdeel Planuitwerking Meanderende Maas)		Realisatie	Realisatie	Realisatie t/m 2028
• Cuijk-Ravenstein	Planuitwerking	Planuitwerking	Realisatie	Realisatie t/m 2028
• Lith-Bokhoven	Voorverkenning			
• Moerdijk-Drimmelen		Verkenning	Verkenning	
• Doeveren	Verkenning			
• Geertruidenberg-Amer-Donge-Wilhelminakanaal (GeA-WAD)	Voorverkenning/ Ingangstoets			
• Standhazensedijk-Drimmelen (versnelde aanpak binnen Moerdijk-Drimmelen)	Planuitwerking	Realisatie	Realisatie	
• Willemstad-Noordschans	Verkenning			

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Vitale Bodem

Omschrijving (toelichting)

Vergroten van de vitaliteit, sponswerking, resistentie tegen ziekten en natuurlijk productievermogen van de bodem voor duurzame landbouw en biodiversiteit.

Indicatoren:

In de agrarische beïnvloedingsgebieden rondom de prioritaire N2000 gebieden en natte natuurparels, in de voedingsgebieden voor strategische grondwatervoorraden, grondwaterbeschermingsgebieden en gebieden met verhoogd risico op uitspoeling van nitraat en afspoeling van fosfaat is de bodem vitaal en worden de normen voor de Kaderrichtlijn Water en Nitraatrichtlijn gehaald:

- de sponswerking voor water en voedingsstoffen is op orde: verliezen van voedingsstoffen naar het grond- en oppervlakte- water zijn minimaal en er is geen sprake meer van verdichting, zodat regenwater kan infiltreren;
- het gehalte aan organische stof is op zodanig niveau dat een gevarieerd bodemleven mogelijk is en meststoffen en water worden gebonden;
Streven: 100% van de landbouwbodems in 2050 vitaal, gekoppeld aan klimaat adaptieve inrichting en gebruik.

Ecologische principes nemen een centrale plaats in de agrarische bedrijfsvoering in:

- het aantal praktiserende boeren neemt toe.

Deze indicatoren dragen via een verbeterde (grond)waterkwaliteit bij aan de provinciale doelstelling van '3 gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander'.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een vitale landbouwbodem verhoogt het natuurlijke productievermogen van de grond en vergroot de weerbaarheid van de gewassen tegen gewasziekten. Een vitale bodem gaat efficiënt om met mineralen en beperkt zo het uitspoelen van nutriënten naar het grond- en oppervlaktewater. Verder bevordert een vitale bodem de biodiversiteit.

Hoe vitaler de bodem is, hoe beter de effecten van klimaatverandering (zoals lange perioden van droogte en extreme regenbuien) opgevangen kunnen worden.

Het besef dat een vitale bodem een oplossing biedt voor de vele opgaven waarvoor we aan de lat staat groeit. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de Kamerbrief “Water en Bodem sturend”, waarmee het kabinet water en bodem sturend wil laten zijn bij de ruimtelijke inrichting van ons land. Herstel van de vitaliteit van de bodem vergt meerjarige inzet en effecten zijn pas na enkele jaren merkbaar. Voor bodemvitaliteit zijn nog geen breed geaccepteerde normen. Hier vindt landelijk en Europees nog discussie over plaats onder andere met de kennisinstellingen Wageningen Universiteit (WUR), Nutriënten Management Instituut (NMI) en het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO). Daarom staan deze langetermijnindicatoren op oranje. In 2023 zijn de voorbereidingen getroffen zodat we in 2024 kunnen starten met het monitoren van de genomen maatregelen binnen BodemUP.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met agrarische ondernemers bodemverbeteringsmaatregelen doorvoeren in landbouwgebieden

Indicator	2023	2024	2025	2026
Aantal hectaren (cumulatief) landbouwareaal binnen BodemUp en/of Natuur-inclusieve landbouw / biologische landbouw	3.000	6.000	12.000	20.000

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Organiseren kennisuitwisseling voor agrariërs

De kennis over bodemvitaliteit en duurzaam bodembeheer is volop in ontwikkeling. We ondersteunen projecten en onderzoeken die bijdragen aan kennisontwikkeling. Via onder andere BodemUP, het Netwerk Vitale Bodem Brabant, samenwerking met het onderwijs (de ‘groene’ opleidingen van het MBO (practoraat) en HBO (lectoraat)) delen en verspreiden we nieuwe en bestaande praktijkkennis en methoden voor verduurzaming van de voedselproductie.

Indicator	2023	2024	2025	2026
Aantal deelnemers aan kennisuitwisseling op praktijklocaties	500	500	500	500

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Klimaatadaptatie

Omschrijving (toelichting)

Aanpassen aan klimaatverandering in alle domeinen van het provinciale waterbeleid.

Indicator:

- Brabant heeft in 2050 een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting: Brabant wordt klimaatbestendig en waterrobuust ingericht op basis van de leidende principes uit dit RWP. (100% in 2050)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Brabant vereist een transitie in het stedelijk en landelijk gebied. Waar Brabant nog volledig is ingericht op het zo snel mogelijk afvoeren van water, moeten we de omslag maken naar het vasthouden en koesteren van water. We staan nog aan het begin van deze transitie. De komende jaren zullen onder meer de ontwikkelingen in het kader van het Brabants Programma Landelijk Gebied en het Ruimtelijk Voorstel met de regionale uitwerking van de Kamerbrief “Water en Bodem sturend” sterk bepalend zijn voor de voortgang op een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Brabant. De gewenste transitie in de omgang met water in het licht van een veranderend klimaat vereist ook een omslag in denken en handelen én samenwerking door alle partijen in Brabant, van burger tot bedrijfsleven. In 2023 verschijnen de nieuwe klimaatscenario’s van het KNMI. Onduidelijk is of onze inspanningen voldoende blijken met het oog op de snelheid van klimaatverandering. Daarom staat deze indicator op ‘oranje’.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bewustwording, samenwerking en verankering ‘klimaatbestendig handelen’

Indicator	2023	2024	2025	2026
Een actueel uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie Zuid-Nederland	1	1	1	1
Percentage provinciale programma’s waarin klimaatadaptatie wordt verankerd	30%	50%	70%	90%

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Concrete aanpak in projecten en gebieden

Indicator	2023	2024	2025	2026
Aantal mede gefinancierde (uitvoerings)projecten gericht op klimaatadaptatie (cumulatief)	10	15	20	25

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ontwikkelingen en onzekerheden

- De komende jaren gaan de ontwikkelingen in het kader van het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG) en het Ruimtelijk Voorstel, met de regionale uitwerking en verankering van de Kamerbrief "Water en Bodem sturend" sterk bepalend zijn voor de voortgang op een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Brabant.
- De provinciale Kaderrichtlijn Water opgave voor voldoende en schoon water vergt meer voorbereidingstijd dan door onze uitvoeringpartners, in het bijzonder de waterschappen, gedacht en vergt vanwege kostenstijgingen meer middelen dan heden beschikbaar. Dit onder meer vanwege de complexiteit van de uit te voeren projecten, waardoor de KRW- doelrealisatie 2027 verder onder druk staat en te behalen prestaties in 2023 lastig te ramen zijn. Dit is onderwerp van de programmeringsgesprekken en bestuurlijke gesprekken met de waterschappen over de uitvoering van de Maatwerkovereenkomsten (MOKs).
- De provincie heeft diverse bijdrage- en subsidieregelingen open staan zoals de Maatwerkovereenkomsten (MOKs) met de waterschappen en de subsidieregelingen in het kader van het Deltaprogramma waarbij de realisatie in een begrotingsjaar sterk afhankelijk is van de ingediende aanvragen.
- De belemmeringen bij de rivierverruimingsprojecten 'Ruimte voor de Maas bij Oeffelt' en 'Meanderende Maas' kunnen leiden tot een vertraagde start van de realisatiefase.
- Bij de samenwerkingsovereenkomst realisatie heropening Roode Vaart waarbij gemeente Moerdijk en de provincie risicodragende partijen zijn, speelt een juridisch geschil tussen de gemeente Moerdijk en de realiserende bouwcombinatie. Daarnaast is er een geactualiseerde kostenraming. Eind 2023 komt meer zicht op de financiële impact van deze ontwikkelingen.
- Vaarwegen: in verband met de bestuurswisseling bij Waterschap Brabantse Delta wordt hun desbetreffende Kadernota in november 2023 opgesteld. Dit kan leiden tot aanpassingen in de uitgavenplanning met betrekking tot het onderhoud op provinciale vaarwegen bij de slotwijziging.
- De provincie verwacht een rijksbijdrage in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK) in het kader van BodemUp 1.0. Het is nog onduidelijk wanneer het Rijk over zal gaan tot beschikking.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

3. Water en Bodem	Begroting t/m wijz. 3	Wijziging 4	Begroting t/m wijz. 4
Lasten	51.412	-3.032	48.380
Baten	10.493	2.366	12.859
Saldo baten en lasten	40.919 N	5.399 V	35.520 N